

Terugblik conferentie Transitie naar proefdiervrije Innovatie (TPI)

Van 27 tot en met 29 november vond in Utrecht de internationale TPI-conferentie plaats. Het nationale TPI-netwerk liet er de versnellingsaanpak in ons land zien. Minister Schouten riep de deelnemers op ook eigenaarschap te nemen en samen te werken aan een systeem van testen zonder dieren. Dit om beter te voorspellen over werkzaamheid van medicijnen en veiligheid van voedsel en chemische stoffen.

[Vergroot afbeelding](#)

Onder de meer dan 150 deelnemers uit zestien landen waren vertegenwoordigers vanuit wetenschap, financiers van onderzoek, grote bedrijven, startups, overheden, beoordelende instanties en ngo's. Dit gemêleerde palet aan deelnemers dook een vol programma in. Achtereenvolgens beluisterden ze verhalen over innovaties of volgden ze een les of college. Ook bespraken ze sleutelvraagstukken rond validatie en acceptatie van testen zonder dieren. Daarnaast hoorden ze verschillende getuigenissen van eigenaarschap en brainstormden ze over punten van samenwerking. Er waren weinig key notes speakers en er was veel gelegenheid voor het interactief wisselen van gedachten.

Dialogoog

De conferentie begon woensdagavond met een kennismaking met de Nederlandse praktijk en onderlinge gesprekken. Deelnemers konden zich tijdens een lezing van transitiedeskundige Harry te

Riele – letterlijk - scharen onder de groep "ik sta helemaal open voor dierproefvrije innovatie". Of ze konden een positie innemen die de nadruk legde op "ik beseft dat er veel gevoeligheden zijn en dat nog niet alles mogelijk is". De belangrijkste boodschap van deze oefening was: er bestaat bij de versnelling van deze transitie geen goede of foute posities. Probeer elkaar te begrijpen en blijf met elkaar in gesprek. Alleen zo kun je verandering in de samenleving teweegbrengen.

Klaslokaal

Dat werd donderdagochtend nog eens duidelijk tijdens het schoolexperiment (zie ook het [interview met Karin Van den Eynde](#) hierover). Zes vrijwilligers kregen een rol als patiënt, activist, schoonmaker, CEO van een farmaceutisch bedrijf of minister, en moesten zonder emotie over hun standpunt vertellen. Vervolgens stemde de zaal wie dat het beste deed. De lesmaterialen kunnen voor veel vakken worden gebruikt.

Pioniers

Donderdagochtend kwam vooral de buitenlandse praktijk aan bod, bij monde van pioniers in proefdiervrije methoden en benaderingen uit verschillende landen. Aan het einde van de ochtend werd de Nederlandse Willy van Heumen-prijs uitgereikt aan Remco Westerink, hoofd Onderzoeksgroep Neurotoxicologie van de Universiteit van Utrecht. Hij test zonder dieren op menselijk minibrein en onderzoekt zo wat er gebeurt voordat er schade aan hersenen door celsterfte ontstaat. Hoe verandert de hersencel en hoe versnelt deze verandering door schadelijke stoffen? Dit speelt bijvoorbeeld een rol bij het ontstaan van Alzheimer en Parkinson.

Oplossingsrichting

Verrassend was de aandacht voor zelf testen in het optreden van wetenschapper en columniste Rosanne Hertzberger. Geïnspireerd door de bereidheid van heel veel mensen om zich fysiek buitensporig in te spannen voor het goede doel, opperde ze om vaker mensen in plaats van muizen voor onderzoek te gebruiken. Zij liet de deelnemers kiezen tussen vier opties. Dit zijn: meedoen aan een experiment met een worm via een pleister op je arm, een test met een drankje die even diarree geeft, of met een neusspray die verkoudheid als bijwerking belooft, of helemaal niet meedoen. Verrassend waren de reacties uit de zaal. Deelnemers gingen serieus op deze oplossingsinrichting in. Donderdagavond hield een toneelvoorstelling de deelnemers ludiek een spiegel voor: "Waarom niet met mensmateriaal testen voor de gezondheid van muizen?"

Samenwerking

Tot slot werd er donderdagavond en vrijdagochtend in groepjes gebrainstormd over ter plekke opgevoerde belangrijke punten voor de transitie. Volgend jaar worden de samenwerkingspunten waar veel energie op zit verder verkend. Ook vormen deze punten input voor drie workshops tijdens het grootschalige wetenschappelijke 11e Worldcongress on alternatives and animal use in the life sciences in 2020 in het MECC in Maastricht. De organisatie van dat congres is in handen van het Nederlands Comité. Veel van de leden hiervan maken ook deel uit van het TPI-netwerk.

Platform

De internationale voorlopers in de transitie naar dierproefvrije innovatie kunnen op TPI.tv verder met elkaar in dialoog en hun data, informatie en kennis delen. TPI.tv gaat in januari als pilot in de lucht.